

Aan: Eerste Kamer
Commissie VWS
postbus@eerstekamer.nl

Van: De vier CVP-aanbieders (Zorgstem, het LSR, Adviespunt Zorgbelang, Quasir) en Stichting Landelijke Faciliteit CVP

Contactpersonen: a.oudshoorn@zorgstem.nl 06 36 29 45 03
w.oosterwijk@zorgstem.nl 06 40 91 06 84
annemarie@stichtinglandelijkefaciliteit-cvp.nl 06 81 66 83 60
mariska@stichtinglandelijkefaciliteit-cvp.nl 06 16 20 94 30

Betreft: Benodigde aanpassingen Wzd ten behoeve van een effectieve rechtsbescherming vanuit de CVP Wzd

Datum: 18 juni 2021

Geachte leden van de Eerste Kamer,

Op dinsdag 8 juni 2021 heeft de Tweede Kamer ingestemd met wetsvoorstel [35.667 Vereenvoudiging Uitvoering en Reparatie Wvvgz en Wzd](#). Tijdens de behandeling hiervan is ook ingestemd met [Motie 35667-32](#) en [Amendement 35667-34](#). Beiden hebben betrekking op de cliëntenvertrouwenspersoon in de Wet zorg en dwang (CVP Wzd);

- Motie 35667-32: deze motie roept op de richtlijnen en taken van de inzet van CVP Wzd te verduidelijken en dit bij de evaluatie van de wet wettelijk te implementeren.
- Amendement 35667-34 geeft aan dat de wet aangepast moet worden, zo dat hierin benoemd wordt dat zorgaanbieders iedere cliënt of diens vertegenwoordiger dienen te informeren over de CVP Wzd.

Middels deze brief vragen wij u aandacht voor de inhoud van de motie en het amendement. Wij leggen uit wat er in de huidige praktijk ontbreekt en welke aanpassingen nodig zijn om de CVP Wzd effectief toe te rusten om haar wettelijke taak uit te voeren.

De huidige praktijk ontbeert het aan enkele voorwaarden voor een adequate uitvoering. Hierdoor komt in de huidige situatie de beoogde rechtsbescherming vanuit de CVP Wzd niet goed tot stand. Daarom is aanpassing zo spoedig mogelijk gewenst. In het belang van rechtsbescherming van de cliënten is het niet wenselijk te wachten op de wetsevaluatie Wzd en aanpassingen daaruit, maar noodzakelijk reeds nu de aanpassingen te laten uitvoeren.

Concrete situaties die om aanpassing vragen:

Locatiebezoek

De wet zegt dat de CVP Wzd - al dan niet op verzoek van de cliënt - vrije toegang moet hebben tot locaties om zo zijn taken te kunnen uitvoeren. De zorgaanbieder is verplicht deze vrije toegang

te verlenen. Op dit moment zijn er zorgaanbieders die aangeven dat vrije toegang alleen aan de orde is als een cliënt hierom verzoekt. Zorgaanbieders beperken tevens de toegang tot de CVP Wzd door locatiebezoeken alleen toe te staan in indirecte omgevingen van de locatie, zoals een receptie of restaurant. De CVP Wzd heeft echter als taak ook proactief de directe zorgomgevingen van cliënten te bezoeken om voor hen toegankelijk te zijn, voorlichting te geven en te signaleren. Dit betekent dat niet alle cliënten worden bereikt door de CVP Wzd. En dus kan de CVP zijn wettelijke taken inzake het signaleren en voorlichting geven niet uitvoeren.

Vragen:

- Is de minister het ermee eens dat locatiebezoeken onder de vrije toegang van de CVP Wzd horen, zodat de CVP zijn wettelijke taken kan uitvoeren?
- Kan de minister bevestigen dat locatiebezoeken vanuit de CVP Wzd dienen plaats te vinden in de directe zorgomgeving van de cliënten? En kan dit opgenomen worden in de wet?

Reikwijdte

De huidige wettekst laat ruimte om de toegang voor de CVP Wzd door zorgaanbieders te weigeren bij niet geregistreerde locaties. De praktijk van de CVP Wzd laat deze weigeringen ook zien. Dit staat haaks op het uitgangspunt van de wet. Die zegt dat de cliënt bepaalt of iets onvrijwillige zorg is. De ervaring is dat soms onvrijwillige zorg niet (h)erkend wordt door zorgaanbieders, waardoor locaties niet geregistreerd zijn die wel geregistreerd zouden moeten zijn. Dit wordt onderschreven door de IGJ. Door deze situatie is er sprake van rechtsongelijkheid onder de WLZ-cliënten die op een wel of niet geregistreerde locatie zorg ontvangen. Er wordt zo een ongelijk beroep gedaan op het vermogen van de cliënt om gebruik te kunnen maken van de CVP Wzd.

De signalerende rol van de CVP Wzd is essentieel om dit aan het licht te brengen, waardoor betere rechtsbescherming kan plaatsvinden. Hiertoe moet de CVP Wzd echter wel toegang hebben tot cliënten die vallen onder de reikwijdte van de Wzd in niet geregistreerde locaties.

Vraag:

Is de minister het eens dat de cliënt bepaalt of zorg (on)vrijwillig is? En dus dat de cliënt een beroep moet kunnen doen op de CVP Wzd en dat de CVP Wzd ook de niet geregistreerde locaties proactief moet kunnen bezoeken om zijn wettelijke taken uit te voeren? En kan dit opgenomen worden in de wet?

Definitie van onvrijwillige zorg

De wet geeft een omschrijving van de vormen van onvrijwillige zorg. Voor de cliënt is niet altijd duidelijk onder welke wet zijn klacht valt. Met name Wzd art.2, lid 1H, is zo ruim geformuleerd dat hier veel klachten onder kunnen worden geschaard. In de praktijk kan een klacht ook uit meerdere onderdelen bestaan. In verband met de kwetsbaarheid van de doelgroep moet de CVP Wzd elke klacht serieus nemen en de cliënt ondersteunen. CVP'en Wzd maken een professionele afweging ten aanzien van de ondersteuningsvraag en of zij de cliënt al dan niet doorverwijzen. Leidraad voor wat hierbij aan de client geadviseerd wordt, is dat wat de cliënt het beste dient ten behoeven van zijn rechtspositie.

Vraag:

Is de minister het ermee eens dat een cliënt die onder de Wzd valt iedere vraag of klacht in beginsel neer moet kunnen leggen bij de CVP Wzd en dat deze een professionele afweging moet kunnen maken ten behoeve van de ondersteuning? En kan dit opgenomen worden in de wet?

Rechtsongelijkheid

De financiering van de CVP Wzd voor de Wlz-cliënten verloopt via de zorgkantoren. De financiering van de cliënten uit overige zorgfinancieringswetten verloopt via VWS en omvat alleen ondersteuning op eigen initiatief van de cliënt. Er is geen ruimte voor voorlichting waardoor de cliënten de CVP Wzd niet kennen. Er is sprake van rechtsongelijkheid voor deze clientgroepen ten opzichte van Wlz-cliënten die gebruik kunnen maken van alle dienstverlening door de CVP Wzd. Hierdoor kan de CVP Wzd niet voldoen aan al zijn wettelijke taken.

Vraag:

Is de minister het ermee eens dat alle cliënten, ongeacht de financieringsvorm van hun zorg, toegang moeten hebben tot de gehele dienstverlening van de CVP Wzd? En kan de minister de daarbij behorende financiering toezeggen?

Stappenplan en informeren CVP Wzd door de zorgaanbieder

In de Wzd art 5;3 is opgenomen dat de zorgaanbieder, voor zover de cliënt of zijn vertegenwoordiger daarmee instemt, zo spoedig mogelijk na aanvang van de zorg, de naam en contactgegevens van de cliënt en of vertegenwoordiger verstrekt aan de CVP Wzd. In de praktijk blijkt echter dat er dan niet altijd al sprake is van de inzet van onvrijwillige zorg. Blijkt op een later moment dat onvrijwillige zorg wordt overwogen en/of ingezet, dan bestaat er geen verplichting tot het informeren van de cliënt en/of vertegenwoordiger over de mogelijkheid zich te laten ondersteunen door de CVP Wzd.

Vraag:

Is de minister het ermee eens dat de zorgaanbieder de cliënt en vertegenwoordiger ook moet informeren over de CVP Wzd bij het overwegen van onvrijwillige zorg en alle daarop volgende stappen als dit na aanvang van de zorg plaatsvindt? Dit naast het informeren over de CVP Wzd bij aanvang van zorg.

Toelichting

De CVP Wzd wordt uitgevoerd door vier aanbieders CVP Wzd, te weten het LSR, Adviespunt Zorgbelang, Quasir en Zorgstrem. De opdrachtverlening verloopt via de zorgkantoren vanuit het ministerie van VWS. De Stichting Landelijke Faciliteit CVP heeft als doel om de kwaliteit van de CVP Wzd te borgen en ziet toe op de uniformiteit van de werkwijze van de CVP Wzd.

In de aanloop van de Wzd is met subsidie van het ministerie van VWS aan BeVeZo (beroepsvereniging cliëntenvertrouwenspersonen) de opdracht verstrekt een inhoudelijk kwaliteitskader voor de CVP Wzd te ontwikkelen. Zie ook de aanloop daartoe (onderzoek Zuiderhoudt, [zie behandeling](#)). Het [kwaliteitskader CVP Wzd](#) is door veldpartijen ontwikkeld en

ondertekend. De brancheverenigingen van zorgaanbieders hebben bedankt voor deelname aan dit ontwikkeltraject, wel zijn enkele zorgaanbieders betrokken geweest.

De opdracht voor de CVP Wzd vanuit de zorgkantoren aan de aanbieders CVP Wzd omvat dat de aanbieders CVP Wzd zich bij de uitvoering houden aan dit kwaliteitskader CVP Wzd en daaruit nader uitgewerkte richtlijnen van de Stichting Landelijke Faciliteit CVP.

Deze voorgeschreven inhoudelijke invulling aan de CVP Wzd wordt echter niet door alle zorgaanbieders onderschreven. Zij geven een eigen invulling aan het kwaliteitskader CVP Wzd. Omdat het kwaliteitskader CVP Wzd en de nader daaruit uitgegeven richtlijnen vanuit de Stichting Landelijke Faciliteit CVP niet in de Wzd/besluit Wzd geborgd zijn is er ruimte om de uitvoering ter discussie te stellen. Hiernaast is het door een tekort aan financiële middelen niet mogelijk om alle wettelijke taken voor de cliënten Wzd en diens vertegenwoordigers vanuit de CVP Wzd in te vullen. De toegang van de CVP Wzd tot de cliënten is op dit moment ingeperkt door het ontbreken van wettelijke borgingen en financiële middelen. Dit heeft direct effect op de rechtsbescherming van de cliënten. Zie hiertoe ook het [jaarverslag 2020 van de aanbieders CVP Wzd](#).

Met vriendelijke groet,

Zorgstем
het LSR
Adviespunt Zorgbelang
Quasir
Stichting Landelijke Faciliteit CVP